

Feimaņu Zvans

Feimaņu pagasta informatīvais izdevums, bezmaksas

2021.gada 12.augusts Nr. 5 (97)

Feimaņos prezentē Rēzeknes aprinķa Silajāņu-Feimaņu tautastērpu

Iveta Seimanova

Foto: I.Marejeva

16.jūlijā Feimaņos pie skolas lapenes notika vēsturiskā Silajāņu pagasta, pie kura arī tagadējais Feimaņu pagasts piederēja, rekonstruēta 19.gadsimta tautastērpa prezentācija. Tērpa darinātāja ir rokdarbniece, audēja, "Latgales etnogrāfijas vēstniecības" dibinātāja un vadītāja Iveta Seimanova. Iveta pēc profesijas ir skolotāja, dzīvo Rīgā, bet dzimusi Galēnos (Vidsmuižā). Īstas Latgales patriotes vaļasprieks ir tautastērpu pētīšana un izgatavošana, pēc iespējas izmantojot senos darināšanas paņēmienus un pieejamos materiālus.

Skolas parks bija ideāla vieta interesantajam pasākumam. Lielo svelmi mazināja pavēnis, ko deva kuplās ziedošās liepas un ozoli. Ieradušies ciemiņi un feimaņieši varēja lapenē apskatīt arī vecos dvieļus, Preiļu un Rēzeknes sieviešu goda mēteļus (burnasus).

Silajāņu-Feimaņu tautastērpa atklāšanas, veidošanas ierosinātāja bija feimaņiete, Maltas pagasta bibliotēkas vadītāja Ērika Grigorjeva, kuras lolotais sapnis bija izgatavot sev autentisku

taustērpu, kādu agrāk sievas valkāja viņas dzimtajā pusē. Un nu daļa no sapņa īstenota - košais bruncis gatavs, ko varēja izrādīt. Tādējādi iedrošinot arī citus ķerties pie nozīmīga darba izpildes.

Un tā, pētot Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājumus Rīgā, tika uztiets uz pēdām brīnumainam bruncim! Arī pārējais tautiskais ģērbs tika komplektēts atbilstoši šai etnogrāfiskai vietai: kopka, skusts, zekes, sakteņis, vītā šņūrceņa, linu krakls, kam apkakleita ar rūbeņim, bet kōjōs postolys vai veizis, jo te tik bagātu ļaužu nebija, lai kājās būtu kurpes.

Meistare Iveta izgatavojusi arī miniatūrus tautiskos apģērbus, ar ko ietērpusi 3 lellītes. Vidsmuižas apvidū populārākais sieviešu vārds bija Annuža, bet Silajāņu - Ilža (1920.g.skaitīšanas dati). Līdz ar to lelles ieguva attiecīgus vārdus. Vidsmuižietei Annužai nu ir jaunāka māsa Ilža, kuras deklarētā

Lelle Ilža

Foto: I.Marejeva

dzīvesvieta ir Feimaņu pagasta bibliotēka. Ilžiņa sveicināsies ar katru bibliotēkas apmeklētāju.

Māris Rumaks Foto: I.Marejeva

Vēsturnieks, novadpētnieks, heraldiķis SIA Baltic Flags izpilddirektors Māris Rumaks pastāstīja savu redzējumu par Feimaņu vēsturi, arheoloģisko Latgales tautas

tērpu un demonstrēja šai vietai raksturīgās sieviešu senrotas.

Māris iepazīstināja arī ar grāmatu "Richarda Zariņa atmiņas", kur autors ataino agrāko dzīvi Feimaņu muižā, kad Zariņa tēvs šeit bija muižas pārvaldnieks.

Mēs - feimaņieši ļoti ceram, ka taps grāmata par Feimaņiem jeb Vīmyņu, jo vēsturisko liecību un materiālu ir pietiekoši un vēsturnieki un entuziasti arī ir!

Ivetu Seimanovu gaidīsim vēl Feimaņos ar Latgales Etnogrāfijas vēstniecības pārstāvjiem pie mums ekspedīcijās. Rādīsim savas pūras lādes, velkot arī no aizmirstības sadzīves lietas. Varbūt kāds retums kur dziļāk aizķeries.

Bet kā veiksies tālāk mūsu tautastērpam, tas ir atkarīgs tikai no mums pašiem. Dāvāsim sev un savām mazmeitām tautastērpus, lai ar cieņu un godu varam tos nēsāt, jo tā ir mūsu bagātība, kas tiek saulē celta un nodota nākošajām paaudzēm. Mēs varam būt lepni, ka ir mums pašiem savs tautastērps. Šis apģērbs tiks iekļauts grāmatā par Tautastēriem. Pazudis nebūs!

Paldies Ivetai Seimanovai par ieguldīto darbu, entuziasmu un interesanto hobiju. Prieks, ka mūsu vidū ir tādi cilvēki, kuri aizmirsto ceļ godā!

Erna Ulase
Bibliotēkas vadītāja

Kā dzijas kamols mūžs ir saritināts, kur dzīpari visdažādākie mirdz...

Albīna Bauska

Foto no ģimenes arhīva

Kad dabā viss mostas un plaukst, Feimaņu pagasta iedzīvotāja Albīna Bauska 8. maijā svin savu dzīves jubileju - deviņdesmito dzimšanas dienu. Mūžs ir paskrējis vēja spārniem, kā dzijas kamols tas ir saritināts, tagad tikai atlicis pārcilāt atmiņā savu dzīvesstāstu.

Albīna dzimusi 1931.gada 8.maijā Silajāņu pagasta „Leinakolnā” Vaičuku Onufrija un Jezupatas ģimenē kā jaunākā meita no četriem bērniem. Albīnai bija vēl trīs vecākās māsas - Paulīna, Bronīslava, Helēna. Tēvs nodarbojās ar lauksaimniecību, audzēja labību un linus, bija īsts linkopis. Pirms kara bija devies peļņā uz Spāniju, lai nopelnītos līdzekļus ieguldītu savā saimniecībā. Tika uzbūvēta liela rija, kurā apstrādāja linus, lai iegūtu līnšķiedru. Kad iestājās kolhozu laiki, riju privatizēja un nojauca, lai uzbūvētu labības klēti. Kara laikā 1944.gadā tēvs smagi saslima ar plaušu karsoni, kara laika apstākļos zāļu un medicīniskās palīdzības nebija un tā 56 gadu vecumā aizgāja mūžībā, atstājot visus lauksaimniecības darbus uz sieviešu pleciem.

Albīnas māmiņa Jezupata bija liela audēja, cimdu un zeķu adītāja un visiem pazīstama kā čakla rokdarbniece. Kad mājas darbi bija padarīti, viņa sēdēja uz sola pie stellēm un pēc dažiem mirkliem klauzēja paminas, švirkstēja atspole, skriedama pa audekla spraugu. To bērībā ar ziņkāri vēroja mazā meitene, kā juzdama, ka šīs prasmes viņai noderēs dzīvē. Kara un pēckara gados,

kad ģimenei bija trūcīgi ar apģērbu, māmiņa noauda vilnas audeklu un no tā pašuva meitenēm kleitiņas, lai pienācīgi apģērbtas dotos uz skolu. Albīnas bērība nebija viegla un rožaina, kā jau visiem lauku bērniem, bija agri jāceļas un jāiet ganu gaitās. Tās Albīnas atmiņā palikušas ar dabas vērojumiem, tautdziesmu dziedāšanu, bet neaizmirstama ir arī lopu bizošana, pastāvīgās bailes no čūskām un citas ganu nedienas. No bērības neaizmirstamas ir dažādo pļavu un purva augu smaržs, tikko pļautas zāles, siena un meža zemeņu smaržas.

1939./1940. gadā meitene uzsāka skolas gaitas vietējā Silajāņu 7.-gadīgajā skolā. Kara gadi, varas maiņas, mācīties skolā nebija vienkārši, bieži skolu slēdza, pēc tam mācības turpinājās.

Kad Albīnas tēvs nomira, meitenei bija 13 gadi. Vecākā māsa bija apprecējusies ar čaklu, labestīgu cilvēku, pagastā izslavētu kalēju. Viņš Vaičuku ģimenē bija pirmais padomdevējs un palīgs pēc tēva nāves. Ģimenē palika vienas sievietes, bet visi lauku darbi bija jāpadarā. Albīna bija tā, kura ar diviem zirgiem apstrādāja zemi. Kad vajadzēja sēt, kaimiņš parādīja, kā to darīt, un lika visām meitām izmēģināt, kurai labāk veiksies. Albīnai veicās vislabāk, jo sēkla iekrita zemītē tieši tā, kā tai vajadzēja. Tā kara un pēckara gados Albīna bija puīša vietā, jo smagie zemes darbi bija uz viņas trauslajiem pleciem.

Par kara gados pārdzīvoto, Albīna atcerējās - 1944.gadā, kad hitleriešu karaspēks atkāpās, pagalmā ieradās vācieši un gribēja nodedzināt dzīvojamo māju un nošaut ģimeni, dzirnavas viņi jau bija nodedzinājuši. Pateicoties māmiņas attapībai, viņa ieskrēja mājās un iznesa vāciešiem pienu, gaļu, sviestu un citus produktus. Vācieši visu paņēmuši, steidzās atkāpties, jo bija saklausāmas krievu armijas dunoņa. Necik tālu viņi nespēja aizbēgt,

Silajāņos notika padomju armijas uzbrukums un vācieši krita kaujā. Pats Dievs pasargāja toreiz šo ģimeni no nāves aukstajiem nagiem.

1949. gadā ģimeni no izsūtīšanas pasargāja labi cilvēki, kuri nenorādīja viņus kā kulakus. Nekādās augstās skolās Albīna nav gājusi, pabeigusi 7 klases un nosūtīta uz Rīgu mācīties amatu, jo šuvējas un audējas prasmes noderēšot vienmēr. Meitene nepabeidza apmācību un bija jāatgriežas dzimtajās mājās, jo smagi saslima māmiņa un nebija kam rūpēties par saimniecības darbiem.

Albīna sāka strādāt kolhozā „Taisnība” par laukstrādnieci, bet pēc dažiem gadiem viņu pieņēma darbā par uzskaitvedi un kasieri. Strādājot lauku darbus, bija jāpalīdz pie graudu kulšanas. Kuļmašīnas „Imanta” vadītājs bija jauns, izskatīgs puisis vārdā Jānis Bauska, pagastā zināms kā labs mehāniķis un arī zaļumballu muzikants. Ilgus gadus sovhozā „Krāce” strādāja par mehānisko darbnīcu vadītāju, rūpējās par lauksaimniecības tehniku. Puisim bija liela piekrišana no meiteņu puses, bet neskatoties uz to, viņam sirdī iekrita tieši viņa – Albīna. Viņš novērtēja meitenes čaklumu, viņas smaidu un puīša sirsniņa sāka pukstēt straujāk. Jāni iesauca armijā uz trim gadiem un nosūtīja uz tālo Kamčatku. Sākās vēstuļu sarakste triju gadu garumā. 1957. gadā viņi apprecējās un viņu ģimenē piedzima trīs bērni – Andris, Nellija un Pēteris.

Jānis un Albīna Bauskas

Foto no ģimenes arhīva

Jānis Bauska bija gādīgs vīrs un māju saimnieks, labs tēvs un vectēvs saviem bērniem un mazbērniem, čakls un talantīgs sava amata meistars, apbalvots ar daudzām medaļām par godprātīgu darbu. 2005. gadā devās mūžībā.

Albīnai ļoti patika zirgi jau no bērnības. Pēdējos piecpadsmit darba gadus līdz aiziešanai pensijā viņa nostrādāja par pastnieci pasta nodaļā „Krāce”. Katru dienu ziemā vai vasarā braucot ar zirdziņu izvadāja pastu un pensijas pensionāriem. Vīrs Jānis kā īsts meistars pagatavoja „drošku” uz diviem riteņiem, lai būtu vieglāk zirgam vilkt. Viņš teica: ”Sievīn, es tev uztaisīju karieti, brauksi kā karaliene!”

Albīnai vienmēr patīcis dziedāt, apveltīta ar skanīgu balsi un labu muzikālo dzirdi. Dziesmu pūrs saņemts mantojumā no tēva brāļa sievas Franciskas Vaičukas. Viņa dziedāja baznīcā un kā jau Latgalē

pastāvēja bērnu tradīcija – dziedāja psalmus bērnu priekšvakarā. Franciska dziedāt līdzī nēma arī jauno Albīnu un mācīja dziedāt skumīgos psalmus radu un kaimiņu bērēs. Albīnai tās ir atmiņas par aizgājušajiem tuviniekiem un radiem, par bērniņu, kas vienmēr liksies gaiša, kaut arī grūtuma tur netrūkst. Savā dzīvē viņai bieži bija jādzied gan kāzās, gan dažādos godos, kā arī bērēs. Albīna vairākus gadus dziedāja arī Feimaņu pagasta folkloras kopā „Olūteņš.”

Bausku ģimene sagaidīja 8 mazbērnus un 10 mazmazbērnus. Tika izskoloti bērni un apgūtas profesijas. Dēls Andris bija uzņēmējs, autoservisa īpašnieks, diemžēl pārāgri aizgājis mūžībā. Meita Nellija kopā ar dzīvesbiedru Andri Kisčenko ir „Čiekuru pirts” profesionāli pirtnieki, dzīvo Maltas pagastā. Jaunākais dēls Pēteris ir Galvenās kriminālpolicijas

pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes priekšnieks. Dzimtās mājas visiem ir tā vieta, kur vienmēr māmiņas gaidīti un viņas svētību pavadīti.

Albīna ir ļoti optimistiska un darbīga, gādīga un mīļa māmiņa un vecmāmiņa. Mūžs nav bijis viegls, bet viņa nekad nav par dzīvi sūdzējusies, ir smaidīga, visiem izpalīdzīga.

Kā caurviju pavediens visai Albīnas dzīvei – dziļa dievbijība, goddevīga attieksme pret katru cilvēku un katru dzīvu radību, savstarpēja izpalīdzība un darba tikums, kas iet roku rokā ar atbildību un pienākuma apziņu. Un šodien sirsnīgi pateiksimies jubilārei:

„Paldies par mūžu, krietni nodzīvoto, kas Jūsu gadu vērtīgākais zelts.”

Ināra Reinika
amatierteātra „Savējie” vadītāja

Izbraukuma veselības istaba Feimaņos

Projekta “Dzīvo veselīgi Rēzeknes novadā!” ietvaros Rēzeknes novada iedzīvotājiem tiek sniegta iespēja apmeklēt biedrības “Latvijas Sarkanais krusts” Latgales komitejas organizētās izbraukuma veselības istabas, kuras augustā norisināsies Maltas pagastu apvienībā- kā arī Kaunatas pagastu apvienības teritorijā. Feimaņos izbraukuma veselības istaba būs 17.augustā no plkst. 13:00-16:00 pie “Pagasta mājas”. Lai spētu nodrošināt pasākumu īstenošanu, ievērojot visu šī brīža epidemioloģisko ierobežojumu ievērošanu saistībā ar Covid-19 izplatību, pasākuma dalībniekiem iepriekšējs pieraksts ir obligāts pa tālr.: 64644892.

Izbraukuma veselības istabas apmeklētājiem tiks sniegta izglītojoša lekcija par sirds un asinsvadu saslīkstības riska mazināšanu, ar mērķi nostiprināt

teorētiskās zināšanas par insulta un infarkta pazīmēm, cēloņiem un profilaksi, informējot par insulta un infarkta galvenajiem cēloņiem un pazīmēm, kas tos var ietekmēt (augsts asinsspiediens, smēķēšana, augsts glikozes līmenis jeb cukura diabēts, augsts holesterīna līmenis) un to kopsakarībām. Tāpat tiks paaugstināta informētība par sirds un asinsvadu saslīkstības risku mazināšanu un dzīvesveida korekcijas iespējām.

Katram veselības istabas apmeklētājam pēc izglītojošās lekcijas tiks veikti paškontroles mērījumi, t.i. kvalitatīvi un precīzi izmērīts asinsspiediens, svars, noteikts cukura un holesterīna līmenis asinīs.

Pasākums “Izbraukuma veselības istabas” notiks Rēzeknes novada pašvaldības īstenotā projekta „Dzīvo veselīgi Rēzeknes novadā!”Nr.9.2.4.2/16/

I/027 ietvaros. Projektu finansē Eiropas Sociālais fonds.

Baiba Uzulnīka,
Rēzeknes novada pašvaldības projekta
“Dzīvo veselīgi Rēzeknes novadā!”
vadītāja

RĒZEKNES NOVADS

Dzīvo veselīgi

Projekta nr.: 9.2.4.2/16/I/027

Rēzeknes novadā **BEZMAKSAS pasākums**

KUR? Ratnieki, Liepu iela-1, Lapene pretī Ratnieku tautas namam

KAS? Izbraukuma veselības istaba

CIKOS? 25.08.2021. 09:00

Pieteikšanās: Aija 29474627

Kontaktinformācija:
Tel.: 64607197
www.rezeknesnovads.lv
facebook.com/groups/1948806562003253

REGULĒJUMA TĀVA NĀKOTNE

Kultūras vasaras spilgtākie mirkļi...

Atjaunojot kādreizējo tradīciju, šovasar notika konkurss “Skaista muna tāva sāta”. Tika apbraukātas novada skaistākās saimniecības un konkursa noslēgumā 16. un 17. jūlijā sumināti sakoptāko sētu saimnieki. Kopumā konkursā “Skaista muna tāva sāta” tika pieteikti 50 īpašumi – viensētas, privātmājas ciemu teritorijās un daudzdzīvokļu mājas. Krāšņo īpašumu vērtēšana notika katrā pagastu apvienībā atsevišķi.

Arī Feimaņu pagasta iedzīvotāji piedalījās konkursā. Pateicamies

Kožeņnikovu ģimenei un **Smanu saimei** par ieguldīto laiku un līdzekļiem sava īpašuma kopšanā un izdaiļošanā, veidojot mūsu pagastu skaistāku un sakoptāku! Sogad Maltas pagastu apvienībā uzvarētāji ir: Lūznavas pagasta mājas “Līepas” (saimniece Ruta Polovinkina) un Maltas pagasta mājas “Ratiņi” (saimnieki Dace un Valdi Mikasenoki). Visi konkursa dalībnieki saņēma Pateicības rakstu un fotokolāžu ar savas saimniecības skatiem, klūgu pinēja Konstantīna Bindžu grozu ar Rēzeknes novada uzņēmēju ražojumiem, kā arī 100 Eur dāvanu karti no pagasta pārvaldes.

Smanu saime Foto: D.Bernāne

Z.Kožeņnikova un A.Verčinska Foto: D.Šmaukstele

Vasara saistās ar siltu un saulainu laiku, patīkamu peldi vēsā ūdenī, smaržojošu gaisu, ziedošām pļavām un mežiem.

Šogad vasara mūs lutina ar sauli, siltiem laikapstākļiem un pat tveici. Epidemioloģiskās drošības prasības šogad, salīdzinot ar pagājušo vasaru, ir striktākas. Bet kultūras dzīve neapstājās, un gluži kā pagājušajā vasarā, arī šogad notika novada kopības skrējieni “Saskrienam jaunajā Rēzeknes novadā” ar finišu Viļānu Lakstīgalu salā. Šogad skrējieni sākās četrās dažādās vietās novadā, savukārt kopīgs finišs bija Lakstīgalu salā Viļānos, tā apliecinot savu piederību jaunizveidotajam Rēzeknes novadam. Mūsu jaunieši pieņemot stafeti no Pušas noskrēja distanci Krāce-

Malta. Ar to apliecinot savu aktīvo dzīves veidu, dzīves prieku un piederību Rēzeknes novadam. Paldies Feimaņu pagasta skrējējiem— Evitai, Olgai, Agrim, Kevinam, Dmitrijam un Ivaram Upeniekam, un pagasta pārvaldes vadītājam par atbalstu!

Bērņības svētki, tie ir svētki ģimenei. Tie ir svētki bērnam, kad bērniņš ar mīlumu un sirsnību tiek apdziedāts, izšūpots, apdāvināts, aprūpēts un iepriecināts.

Ik gadu vasarā tiek atzīmēti Bērņības svētki, lai godinātu pagasta bērnus un radītu viņiem prieku. Šogad mūsu pagastā bērņības svētkus svinēja astoņi gaviļnieki. Bitīte un Vinnijs Pūks uzdāvināja bērniem daudz prieka, smaida, pozitīvo emociju.

Dina Šmaukstele Kultūras nama vadītāja Foto: D.Šmaukstele